

Aan Provinciale Staten

ONDERWERP	Ondertekening intentieverklaring OV-Alliantie	TELEFOONNUMMER	+31618580939
DATUM	20-09-2022	E-MAILADRES	rob.van.hout@provincie- utrecht.nl
DOCUMENTNUMMER	UTSP-1728348329-10	DOMEIN/OPGAVE	MOB
VAN	Rob van Hout	TEAM	EOV
NUMMER PS	PS2022MM	PORTEFEUILLEHOUDER	Schaddelee
BIJLAGE	Ondertekende Intentieovereenkomst OV-Alliantie		

Geachte dames en heren,

Essentie / samenvatting:

Op 22 augustus hebben de verantwoordelijk bestuurders van de provincie Utrecht en de gemeente Utrecht de intentieovereenkomst "De Alliantie Stedelijk OV" ondertekend (in het kort de OV-Alliantie). Deze ondertekening is een volgende stap in het versterken van de samenwerking tussen gemeente en provincie op het vlak van Openbaar Vervoer (OV) in de stad Utrecht. In de bijlage vindt u ter informatie de vastgestelde Intentieovereenkomst, zoals u ook eerder is toegezegd. Deze brief geeft de stand van zaken weer van de ontwikkeling van de OV-Alliantie, waarbij het ondertekenen van de Intentieovereenkomst een belangrijke stap is.

In de Statenbrief van 14 december 2021 hebben wij u geïnformeerd over de doorontwikkeling van de samenwerking tussen provincie Utrecht en gemeente Utrecht op het gebied van openbaar vervoer. Wij beschreven in deze brief onze ambitie om voor de zomer van 2022 te starten met het verder inrichten van de gezamenlijke programma-organisatie stedelijk OV aan de hand van een intentieovereenkomst. Met deze overeenkomst bekrachtigen we de intentie om intensief met de gemeente samen te werken aan het stedelijk openbaar vervoer en daarbij gezamenlijke beleidskaders en een concreet programmaplan te gebruiken. We zien een intensieve langjarige ambtelijke samenwerking als krachtig middel om gesteld te staan voor onze gezamenlijke opgaven rond het OV en kunnen zo deze samenwerking versterken en gestructureerder en resultaatgerichter maken. Bij deze samenwerkingsstructuur blijven de onderscheiden verantwoordelijkheden, taken, bevoegdheden en middelen van provincie en gemeenten ten aanzien van het OV ongemoeid. Vooral op het niveau van vroegtijdige ambtelijke afstemming zal de samenwerking zijn baat krijgen.

Achtergrond en aanleiding

Driekwart van alle OV reizigers in de provincie reist naar, van of via de stad Utrecht. Zowel provincie als gemeente hebben belangrijke verantwoordelijkheden voor een effectief en betaalbaar OV-systeem. De provincie als OV-autoriteit en vanuit de provinciale ruimtelijke ontwikkeling; de gemeente als wegbeheerder en vanuit de stedelijke ruimtelijke ontwikkeling en leefbaarheid. Er is sprake van een sterke wederzijdse afhankelijkheid en grote impact op de reiziger.

De gemeente en de provincie staan voor de gezamenlijke ambitie om de stad en de regio Utrecht de komende jaren op een gezonde en leefbare wijze te laten groeien. Hiervoor is het nodig om, naast lopen en fietsen, in te zetten op reizen per OV. Dit vergt een grote kwaliteitssprong in ons OV-systeem met als basis het u bekende concept "Wiel met spaken": een OV-ring rond de stad en spaken tussen de regio en het centrum van de stad. Deze schaalessprong in het OV is randvoorwaardelijk om de bereikbaarheid van de voortgaande verstedelijking op een goede manier te organiseren. Tegelijkertijd biedt de verstedelijking kansen om het mobiliteitssysteem te versterken. Gemeente en provincie staan daarom aan de lat om deze schaalessprong door te vertalen in concrete (uitvoerings-) plannen. De uitvoering daarvan kan als dat passend is binnen deze samenwerkingsstructuur opgepakt worden of apart georganiseerd worden als aard, omvang en wederzijdse betrokkenheid daar bij een project om vraagt.

Van intentieovereenkomst naar samenwerkingsovereenkomst

Om de kwaliteitssprong in het OV in Utrecht te realiseren, is het nodig om de huidige ambtelijke samenwerking tussen de gemeente en de provincie rond OV, in afstemming met andere regionale partners, verder uit te bouwen en te ontwikkelen. De ondertekening van de intentieovereenkomst is een belangrijke stap hierin. In de intentieovereenkomst wordt met name ingegaan op het doel en beoogde resultaat van de samenwerking.

In de intentieovereenkomst is de aanbeveling opgenomen om een meerjarige samenwerking aan te gaan door het sluiten van een samenwerkingsovereenkomst genaamd "De Alliantie Stedelijk OV" (hierna: "de SOK"). De gemeente en provincie hebben de intentie de SOK op te stellen en aan te gaan. In deze SOK worden meer concrete afspraken gemaakt met betrekking tot de financiering en de inrichting van de samenwerking.

Voornaam onderdeel van de op te stellen SOK is het komen tot het programmaplan stedelijk OV Utrecht. Het programmaplan beschrijft de ambitie en doelen van het programma en benoemt de prioritaire activiteiten voor de komende jaren.

Omdat het uitgangspunt is om te starten vanuit de huidige wederzijdse beschikbare financiële middelen en personele capaciteit is de focus van de OV-Alliantie in eerste instantie gericht op het uitvoeren van de meest urgente activiteiten. Enerzijds is dit de verbetering van de afstemming rondom (ruimtelijke) ontwikkelingen in de stad en de impact hiervan op het OV op korte termijn, zoals bijvoorbeeld knelpunten in OV-doorstroming, OV-vriendelijke invoering 30 km/u en de voorzieningen voor de introductie van zero emissie bussen. Anderzijds zetten we in op versterking van de programmalijn 'Strategie en planvorming' voor de doorontwikkeling van het OV-netwerk (de 'Schaalsprong OV') in relatie tot en in samenhang met verstedelijking in de stad Utrecht. Versterking van deze programmalijn is bedoeld om veelal bestaand beleid integraal door te vertalen naar de samenhang tussen verstedelijking en OV en vormt de leidraad voor de verdere uitwerking van de eigen activiteiten binnen de OV-Alliantie, maar ook voor de gezamenlijke inbreng, waar nodig, in overkoepelende trajecten als U Ned en Toekomstbeeld OV.

Naast de hierboven beschreven (prioritaire) activiteiten werken we vanuit de OV-Alliantie door aan een aantal lopende projecten en studies, zoals het gezamenlijk uitwerken van de eerste stappen schaalessprong OV in studies naar onder andere de Merwedelijn (lightrailverbinding die Nieuwegein en IJsselstein beter met Utrecht CS verbindt en belangrijk is voor grootschalige woningbouw in Utrecht Zuid), de Papendorplijn (lightrailverbinding die Utrecht CS met Papendorp verbindt) en de Waterlinielijn (verbinding tussen Westraven en USP via knooppunt Lunetten – Koningsweg).

De komende maanden werken we niet alleen het inhoudelijke programmaplan uit, maar ook hoe we gezamenlijk de uitvoering van het programma organiseren. Daarbij stemmen we af hoe we de samenwerking positioneren ten opzichte van andere gemeenten en partijen, (samenwerkings-)organisaties en ook de inzet die we plegen op de lobby in afstemming met de regio.

Vervolg

Voor het opstellen van de SOK en de uitwerking tot het definitieve programmaplan en de verdere inrichting van de samenwerking loopt op dit moment de procedure voor aanstelling van een programmamanager. We verwachten dat we de SOK met het definitieve programmaplan met een financieringsvoorstel in de eerste helft van 2023 aan u kunnen voorleggen.

Het college van de gemeente Utrecht heeft een inhoudelijk vergelijkbare brief naar de collegeraad verstuurd.

Gedeputeerde Staten van Utrecht,

Voorzitter,
mr. J.H. Oosters

Secretaris,
mr. drs. A.G. Knol-van Leeuwen